

Конгреси, конференции, симпозиуми

БЪЛГАРСКИ ГЕОГРАФИ – СРЕД ВОДЕЩИТЕ УЧЕНИ В ЕВРОПА

На 5 септември 2012 г. по предложение на доц. д-р Георги Железов – ръководител на Департамент География на Националния институт по геофизика, геодезия и география, се проведе семинар на тема „Социално-икономическата трансформация на страните в преход“ с водещ лектор проф. дгн Маргарита Илиева. На него присъстваха учени от департамента, представители на СУ „Св. Кл. Охридски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий, ШУ „Епископ К. Преславски“, както и гости от други научни институции и висши училища. Семинарът бе открит от проф. д-р Борис Колев – завеждащ секция Социално-икономическа география, който изтъкна водещата роля и заслугите на проф. дгн Маргарита Илиева в изследването на процесите на социално-икономическата трансформация, отразено в разработването и отпечатването на специален труд. Той акцентира върху задълбочените изследвания и положените немалко усилия, време и труд от страна на проф. Илиева и благодари за нейните творчески и професионални умения, които тя в продължение на много години прояви като учен в Географския институт, а впоследствие и в Департамент География, за многобройните ѝ разработки, публикации, за активното ѝ участие в дейността на института, за развитието на социално-икономическата география в страната.

По време на семинара бяха направени редица изказвания. Доц. д-р Боян Кулов – научен секретар на НИГГГ, акцентира върху значението на дългогодишната дейност на проф. Илиева в областта на социално-икономическата география, върху задълбочените ѝ изследвания, свързани с изключително актуалните през последните години проблеми на социално-икономическата трансформация, върху цялостната ѝ научна творческа, административна и обществена ангажираност в института, за което ѝ благодари от името на ръководството на НИГГГ.

В своето изказване проф. д-р П. Стоянов от Геолого-географския факултет на СУ „Кл. Охридски“, изтъкна, че проф. Маргарита Илиева много сериозно изследва процесите на социално-икономическата трансформация в България и с тези си изследвания тя е най-добре познатия български географ в страните от Централна и Източна Европа. Тя участва в редица съвместни изследователски проекти с учени от тези страни, както и е един от двамата съавтори на книгата „Bulgarien Actuell“, издадена от Института по регионална география в Лайпциг.

В поздравителния адрес от катедра География и МОГ във Факултета по природни науки на ШУ „Еп. К. Преславски“, поднесен от нейния ръководител – проф. д-р Стела Дерменджиева, се казва, че провеждащият се научен семинар в чест на проф. д-р Маргарита Илиева е неоспорим аргумент за трайната ѝ диря в географската наука и че в обсега на нейните интереси са както динамиката на социално-икономическите процеси и тяхното териториално изражение, така и дълбочинният вектор на проявленията им. Изказват се и пожелания към проф. Илиева за „дългогодишно творческо неспокойство“.

В приветствието на проф. д-р Атанас Дерменджиев – ръководител на катедра География във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, бе изтъкната значимата роля на проф. д-р Маргарита Илиева за „дооформянето на облика на българския географ“ чрез нейната научна и преподавателска дейност, свързана с многобройни публикации и участия в международни и национални форуми. Според него практико-приложният характер на научните идеи на Маргарита Илиева са сериозен аргумент за творческа сила и компетентност и че колегите ѝ припознават в нея една енергична, всеотдайна, оригинална и находчива личност.

От името на Редакцията колегия на списание „Проблеми на географията“, на което проф. д-р Маргарита Илиева е главен редактор, изказване направи Иванка Ботева – редактор на списанието. Тя изтъкна значимата роля на проф. Илиева за развитието на изданието първоначално като редактор (от 1993 г.), впоследствие като зам.-главен редактор (от 1996 г.) и главен редактор (от 2009 г.). С тази своя 20-годишна дейност тя е допринесла и допринесла за повишаване качеството на материалите с икономгеографска тематика, за повишаване престижа на списанието, за популяризирането му в чужбина, както и за привличане на много автори от други страни. В качеството си на главен редактор проф. Илиева отделя изключително много внимание, време и сили, за да бъде това единствено в България научно списание с географска тематика на необходимото високо академично ниво, за да бъде познато не само на българските, но и на чуждестранните читатели. Благодарение на своите многобройни професионални контакти и безспорния си авторитет на учен тя привлича изтъкнати географи от различни географски институции и университети от други европейски страни да публикуват на страниците на списанието свои научни резултати и постижения. По време на мандата ѝ като главен редактор са спечелени три конкурса към Фонд „Научни изследвания“ при МОМН за финансиране на списанието, благодарение на които то продължава да бъде издавано с подобро качество в полиграфично отношение. Членовете на Редакцията колегия най-сърдечно ѝ благодарят за всичко, което тя е направила досега, и ѝ пожелават да запази творческия си дух и енергия в по-нататъшната си дейност по списването на сп. „Проблеми на географията“.

Проф. дгн М. Илиева направи изключително интересна презентация на тема „Социално-икономическата трансформация в Полша през погледа на един чужденец“. Тя посочи, че изследването от географска гледна точка на многостранните политически и социално-икономически процеси, започнали в края на 80-те години на ХХ в. в редица страни от Централна и Източна Европа, е едно от съвременните направления на географските изследвания. Независимо от това, че трансформационните процеси в тези страни се основават на общи идеи, започват приблизително по едно и също време, при едни и същи външнополитически условия, тяхното протичане и резултатност са в сложна зависимост от много фактори, от специфичните условия в съответната страна. Затова всяка страна „изгражда свой модел“ на промени и получените резултати от социално-икономическата трансформация са различни. Тя посочи по-важни фактори и условия, влияещи върху социално-икономическата трансформация в Полша, между които ролята на значителните чуждестранни инвестиции и средства от европейски програми и фондове; значителния човешки капитал, развитието на научноизследователската дейност и др. Специално внимание беше обърнато на ролята на научния потенциал в областта на географските науки. Представени бяха редица специфични особености на процесите на социално-икономическа трансформация в националното стопанство, в промишлеността и в селското стопанство. Направените сравнения с други страни с трансформираща се икономика от Централна и Източна Европа, и многото сравнения с България, показваха, че реформите в Полша са проведени в по-кратък срок и по-успешно. Развитието на националното стопанство свидетелства за добри резултати от трансформацията и социално-икономическото развитие на Полша през периода 1990–2011 г. Полша е една от малкото европейски страни, която през годините на проявление на световната икономическа криза задържа висок темп на нарастване на брутния вътрешен продукт. Едновременно с това беше посочено и проявлението на негативни последици от промените, напр. на пазара на труда. На базата на резултати от теренно изследване в рамките на съвместен българо-полски проект в Североизточна Полша (юни, 2012 г.) и лични впечатления бяха показани конкретни примери на добри практики в съвременното социално-икономическо развитие на отделни общини и градове.

Проф. дгн Маргарита Илиева информира присъстващите на семинара, че подготовеният от нея монографичен труд „Социално-икономическата трансформация в България – особености и териториални различия“ ще излезе от печат до края на 2012 г. Изданието се реализира с финансовата подкрепа на Фонд „Научни изследвания“ на МОМН.

Иванка Ботева